

Den 31:a Nordiska etnolog- och folkloristkongressen 18–22 augusti 2009
Institutionen för kulturforskning, Helsingfors universitet

Workshop: Populärkulturella ikoner – några användningsmöjligheter

Fredrik Nilsson, Historiska Studier, Malmö Högskola

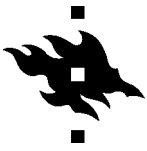
Johan Lundin, Historiska Studier, Malmö Högskola

■ När tiden och rummet (de)stabiliseras. Bill Haley och Rock Around the Clock – ett populärkulturellt gravitationscentrum.

I detta paper ska vi diskutera hur ikonen Bill Haley etablerades i spänningsfältet mellan två filmer – Blackboard Jungle och Rock around the Clock. Men vi ska även undersöka de avtryck Ikonen satte i en skandinavisk kontext i samband med att den senare filmen hade premiär. Vår hypotes är att Ikonen synliggör en parallell process vari såväl destabilisering som stabilisering av tid och rum sker.

Rock'n'roll var (är) ett globalt fenomen som rörde sig över såväl territoriella som kulturella gränser och representerade ett alternativ till skötsamhetens kultur. Bill Haley kom att associeras med detta sprängande av ramar – hans ikonstatus vilade i hög grad på att gränser överskreds. Samtidigt som denna destabilisering äger rum sker en motsatt rörelse som handlar om att domesticera det farliga – ikonen ramas in i symbolisk mening – något som kommer till olika uttryck i ovan nämnda filmer. I vårt paper/presentation ska vi använda ett klipp från respektive film för att åskådliggöra den parallella processen av destabilisering-stabilisering.

Men (de)stabiliseringens processer är inte endast något som sker i filmens värld utan kommer även till uttryck i lokala kontexter. Rocken var känd i Skandinavien sedan mitten av 50-talet. Men det var först med filmen Rock around the Clock 1956 som rocken visualiserades och ungdomar kunde se hur man dansade i USA, världens modernaste land. På så sätt kan man säga att filmen var en slags instruktionsfilm som initierade läroprocesser. Dessa handlade inte bara om musiken och dansen utan även om hela det sociala sammanhang som omgav detta kulturella fenomen. Den berättade om hur man skulle dansa, men också hur detta fenomen borde tas emot av det omgivande samhället. I denna del av

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

presentationen handlar det om att diskutera vilka omedelbara avtryck
Ikonen och filmen satte i två lokala skandinaviska kontexter – Landskona,
en mindre svensk stad, samt Köpenhamn.

